

IRU konferencija 2013-09-16

High level panel discussion: Road Transport Solutions to Ensure Efficient European Union market

TEZĖMS

Gerbiami konferencijos dalyviai ir svečiai, ponios ir ponai,

Pirmiausia savo vardu noriu pasveikinti kolegas.

Transportas yra labai svarbus šalių ekonomikai ir visuomenei. Galima drąsiai teigti, kad transportas tapo pagrindiniu gamybinių šalių ūkio šakų vystymosi ir augimo veiksmu. Transportas suteikia galimybę užtikrinti ne tik ekonomikos augimą, bet ir darbo vietų kūrimą. Mūsų visų ateities gerovė priklausys nuo to, ar mes sugebėsime išlikti konkurencingi ir visiškai integruoti į globalią ekonomiką. Tam būtina efektyvi transporto sistema.

Siekiant efektyvaus kelių transporto panaudojimo būtina nesustoti ir žengti tolesnio ir gilesnio liberalizavimo kryptimi. Didelės neišnaudotos galimybės slypi liberalizuojant kabotažą. Didesnis kabotažo liberalizavimas suteiktų geresnes galimybes efektyviau išnaudoti kelių transporto priemonių parką, sumažinti jo tuščią ridą ir atmosferos taršą. Dar labiau integravus krovinių vežimo keliais rinką, kelių transportas taps efektyvesnis ir konkurencingesnis.

Rinkos atvėrimas turi būti derinamas su kokybiškų darbo vietų ir darbo sąlygų kūrimu, nes žmogiškieji išteklių yra esminis bet kurios aukštos kokybės transporto sistemos elementas. Taip pat visiems žinoma, kad darbo jėgos ir kvalifikuotų specialistų trūkumas kelių transporto sektoriui gali sukelti didelių problemų.

Pakankamas dėmesys turėtų būti skiriamas ir transporto infrastruktūrai. Jokie dideli pokyčiai transporto srityje nebus įmanomi, jei nebus tinkamo infrastruktūros tinklo ir jei juo nebus naudojama sumaniau. Apskritai investicijos į transporto infrastruktūrą turi teigiamą poveikį ekonomikos augimui, padeda kurti gerovę ir darbo vietas, skatina prekybą, geografinį pasiekiamumą ir žmonių judumą. Šią infrastruktūrą būtina planuoti taip, kad teigiamas poveikis ekonomikos augimui būtų kuo didesnis, o neigiamas poveikis aplinkai – kuo mažesnis.

Kadangi transportas iš esmės yra tarptautinis, didelis dėmesys turėtų būti skiriamas transporto plėtrai ir už ES ribų. Manau, kad trečiųjų šalių transporto paslaugų, produktų ir investicijų rinkų atvėrimas išlieka vienu svarbiausių prioritetų. Tuo tikslu būtina plėsti ES vidaus rinkos taisyklių taikymą ir dalyvauti tarptautinių organizacijų veikloje. Tarptautinių susitarimų ir konvencijų, tokių kaip Muitinės konvencija dėl tarptautinio krovinių gabenimo su TIR knygelėmis, platesnis taikymas suteikia galimybes efektyviau išnaudoti kelių transporto galimybes. Tačiau pastaruoju metu kyla grėsmės prarasti minėtos konvencijos suteikiamas galimybes efektyviau išnaudoti kelių transportą. Todėl būtina dėti visas pastangas išsaugoti šios konvencijos suteiktas galimybes.

Siekiant užtikrinti dvišalį ar daugiašalį bendradarbiavimą, būtina aktyvinti transporto srities dialogą su pagrindiniais partneriais. Vienas esminių efektyvios kelių transporto sistemos pagrindų turėtų būti siekis tarptautinėse derybose užtikrinti daugiau galimybių patekti į tarptautinę transporto rinką. Būtina siekti atverti transporto rinkas laisvai ir neiškreiptai konkurencijai. Tarptautinių transporto

rinkų atvėrimui dideles galimybes suteikė Europos transporto ministrų konferencijos (dabartinio Tarptautinio transporto forumo) sukurtas įrankis – daugiašalė leidimų kvota, kuri leido ne tik eiti tarptautinio transporto liberalizavimo keliu, efektyviau jį panaudojant, bet ir davė didelę paskatą, bent jau Lietuvos kelių transporto sistemai, atnaujinti turimą kelių transporto priemonių parką. Tenka apgailestauti, kad ir šiai sistemai kyla pavojus dėl atskirų valstybių įvedamų apribojimų, kurie riboja kelių transporto galimybių išnaudojimą. Kad būtų išsaugoti jau sukurti mechanizmai, manau, būtina juos išsaugoti, galbūt juos modernizuojant ir pritaikant prie pasikeitusių šios dienos reikalavimų. Tarptautinio transporto forumo Kelių transporto darbo grupės atliekamas darbas¹, manau, taip pat prisidės prie platesnio ES taisyklių taikymo.

Baigdamas norėčiau pasveikinti visus šios konferencijos dalyvius, palinkėti sėkmingo ir kūrybingo darbo. Tikiuosi, kad ši konferencija jos dalyviams bus geru pagalbiniu, plėtojant kelių transportą. Konferencijos svečiams linkiu malonios viešnagės Lietuvoje.

¹ Kokybės chartija, kuri kuriama ES reglamentų dėl patekimo į rinką pagrindu.

PAPILDOMA INFORMACIJA

TIR KLAUSIMAI

Rusijos muitinė paskelbė, kad kelių transporto vežėjams nuo 2013 m. rugsėjo 14 d. iš vežėjų reikalaus papildomų garantijų. TIR konvencija numatyta, kad jeigu yra vežama su TIR garantijomis, muitinė nebegali reikalauti papildomų garantijų.

Rugpjūčio 27 d. už TIR konvencijos priežiūrą atsakinga Jungtinių Tautų Organizacijos TIR vykdomoji taryba „TIRExB“ sušaukusi neeilinį posėdį Ženevoje, paskelbė savo išvadas, kuriose įvertinusi Rusijos muitinės veiksmus dėl planuojamo papildomų garantijų įvedimo vežėjams, juos įvertino kaip šios konvencijos pažeidimą.

PIRMININKAVIMO FAILAI

Direktyva dėl krovininių transporto priemonių svorių ir matmenų. Pasiūlyme numatyta: viena tona padidinti autobusų ir elektrinių arba hibridinių transporto priemonių didžiausią leistiną masę; leisti 15 cm pailginti 45 pėdų kontenerius vežančius sunkvežimius; suteikti išimtis dėl transporto priemonių didžiausių leistinų matmenų, kad jų gale būtų galima tvirtinti aerodinaminius įrenginius arba keisti vilkikų kabinų konfigūraciją; leisti naudoti ilgesnes transporto priemones tarpvalstybiniam vežimams, jei abi susijusios valstybės narės tai jau leidžia ir jei tenkinamos išimčių suteikimo sąlygos; numatoma reglamentuoti transporto priemonių patikras ir taikomas administracines sankcijas. *Lietuva savo pirmininkavimo metu šį klausimą pradės svarstyti, jeigu liks tam laiko.*

Pateikimas į kelių transporto krovinijų vežimo rinką, reglamento 1072/2009 keitimas. Pasiūlymas susijęs su tolesniu kabotažo liberalizavimu. Tačiau komisaras S.Kallas gali pasiūlymo ir neteikti. *Kadangi pasiūlymas pasirodys Lietuvos pirmininkavimo pabaigoje, detalai svarstyti Tarybos darbo grupėje neplanuojama.*

Bendrujų profesinės veiklos sąlygų nustatymas, reglamento 1071/2009 keitimas. Pasiūlymas susijęs su leidimo užsiimti vežimų veikla sąlygų nustatymu, įskaitant įsikūrimo kitoje Valstybėje narėje veiklą. Tačiau komisaras S.Kallas gali pasiūlymo ir neteikti. *Kadangi pasiūlymas pasirodys Lietuvos pirmininkavimo pabaigoje, detalai svarstyti Tarybos darbo grupėje neplanuojama.*

Vieningos rinkliavų sistemos kelių transporte iniciatyva. Pasiūlymu bus siekiama pateikti labiau sistematizuotą rinkliavų už naudojimąsi keliais taikymą, susijusį su nuvažiuotu atstumu ir pagrįstu „teršėjas moka“ ir „naudotojas moka“ principais. *Lietuva neplanuoja svarstyti šio pasiūlymo.*

Sankcijų komercinio kelių transporto srityje klasifikacijos harmonizavimas. Pasiūlymu bus siekiama pateikti gaires dėl pažeidimų ir sankcijų komercinio kelių transporto srityje. Lietuva neplanuoja svarstyti šio klausimo. *Kadangi pasiūlymas pasirodys Lietuvos pirmininkavimo pabaigoje, detalai svarstyti neplanuojama.*

Reglamentas dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų periodinės techninės apžiūros. Pasiūlymo tikslas – nustatyti atnaujintas suderintas motorinių transporto priemonių ir jų priekabų techninės apžiūros taisykles siekiant užtikrinti geresnę eismo saugą ir geriau apsaugoti aplinką. Šiuo reglamentu nustatomas transporto priemonių periodinės techninės apžiūros režimas. *Pirmininkavimo tikslas – pažanga derybose arba susitarimas su EP pirmo/antro skaitymo metu.*

Reglamentas dėl komercinių transporto priemonių techninio tikrinimo keliuose. Pasiūlymo tikslas – nustatyti atnaujintas suderintas motorinių transporto priemonių ir jų priekabų patikrinimo kelyje taisykles siekiant užtikrinti geresnę eismo saugą ir geriau apsaugoti aplinką. Šiuo reglamentu nustatomas valstybių narių teritorijoje važinėjančių komercinių transporto priemonių techninių patikrinimų kelyje režimas. *Pirmininkavimo tikslas – pažanga derybose arba susitarimas su EP pirmo/antro skaitymo metu.*

Direktyva dėl transporto priemonių registracijos dokumentu. Pasiūlymu siekiama geriau užtikrinti techninės apžiūros ir patikrinimo kelyje režimo taikymą, visų pirma tais atvejais, kai techninė transporto priemonės būklė kelia tiesioginį pavojų kelių eismo saugai, taikant tokias priemones kaip laikinas transporto priemonės registracijos galiojimo sustabdymas ir galutinis registracijos panaikinimas. *Pirmininkavimo tikslas – pažanga derybose arba susitarimas su EP pirmo/antro skaitymo metu.*